

THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC Ở TP. ĐÀ NẴNG một số kết quả và bài học kinh nghiệm

TS NGUYỄN NỮ ĐOÀN VY
Trưởng Chính trị TP. Đà Nẵng

1. Tình hình dân tộc ở thành phố Đà Nẵng

Thành phố Đà Nẵng nằm ở trung độ đất nước, với diện tích 1.256,53 km²; trong đó, diện tích vùng miền núi khoảng 821,93 km² (bao gồm bán đảo Sơn Trà), chiếm khoảng 65% diện tích của toàn thành phố. Đà Nẵng gồm 06 quận (Hải Châu, Thanh Khê, Liên Chiểu, Ngũ Hành Sơn, Sơn Trà, Cẩm Lệ) và 02 huyện Hòa Vang, huyện đảo Hoàng Sa với 56 phường, xã, trong đó có 03 xã miền núi là Hòa Ninh, Hòa Phú, Hòa Bắc thuộc huyện Hòa Vang. Dân số thành phố tại thời điểm 0 giờ ngày 01-4-2019 là 1.134.310 người¹. Kết quả Tổng điều tra có 29 thành phần dân tộc, trong đó có 28 thành phần dân tộc thiểu số với 6.023 người² (chiếm tỷ lệ 0,44% dân số toàn thành phố).

Trong số các thành phần dân tộc thiểu số, có một số dân tộc chỉ có vài người như Xtiêng, Cho-ro, Hà-nhì, Phù-lá, Si-la, Chút, Lào. Những dân tộc có số lượng trên 1.000 người là; Cơ-tu (1.786 người), Hoa (1.536 người). Những dân tộc có số lượng từ 200 đến 350 người: Tày, Mường, Nùng, Bru-Vân Kiều, Tà-ôi, Thái. Những dân tộc có số lượng từ 100 đến 200 người là Gia-Rai, Ê-đê, Gié-Triêng, Xơ-Đăng³.

Thống kê cho thấy, dân tộc có số lượng người đông nhất là dân tộc Kinh (chiếm 99,47% dân số), còn lại là một số dân tộc thiểu số như dân tộc Cơ-tu (chiếm 0,16%), dân tộc Hoa (chiếm 0,14%), dân tộc Tày (chiếm 0,03%), dân tộc Mường (chiếm 0,02%). Đồng bào các dân tộc thiểu số được phân bố rải rác trên toàn địa bàn thành phố. Trong đó, dân tộc Cơ-tu

là dân tộc đông thứ hai về số lượng, sinh sống tập trung tại các thôn Tà Lang, Giàn Bí của xã Hòa Bắc, thôn Phú Túc của xã Hòa Phú huyện Hòa Vang; dân tộc Hoa (Hán) cư trú tập trung ở phường Phước Ninh, phường Hải Châu 1 và phường Hải Châu 2 thuộc quận Hải Châu, phường Vĩnh Trung, phường Thạc Gián quận Thanh Khê và thôn Trung Nghĩa thuộc xã Hòa Ninh, huyện Hòa Vang⁴.

Đời sống kinh tế của đa số người dân tộc thiểu số trên địa bàn thành phố còn nhiều khó khăn, đời sống của con dân tộc Cơ-tu phần lớn phát triển kinh tế nhờ trồng rừng, chăn nuôi gia súc, gia cầm, đời sống cộng đồng người Việt gốc Hoa chủ yếu là lao động phổ thông và hoạt động kinh doanh, buôn bán nhỏ.

2. Những kết quả đạt được trong thực hiện chính sách dân tộc ở thành phố Đà Nẵng giai đoạn 2015 - 2022

Thứ nhất, trên lĩnh vực chính trị

Thành tựu nổi bật nhất trên lĩnh vực chính trị là tất cả mọi công dân thuộc 28 thành phần dân tộc thiểu số trên địa bàn thành phố đều bình đẳng về chính trị, đều thực hiện làm chủ và được tạo điều kiện để phát huy dân chủ.

Theo kết quả bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIV và Hội đồng nhân dân (HĐND) các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2016, tại 11 xã của huyện Hòa Vang, có 305 đại biểu trúng cử HĐND cấp xã nhiệm kỳ 2021 - 2026, trong đó, có 1,6% người dân tộc thiểu số⁵.

Công tác xây dựng Đảng, phát triển đảng viên mới trong đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) được

quan tâm, tỉ lệ đảng viên là người DTTS ngày càng tăng. Riêng năm 2018, kết nạp thêm 06 đảng viên là người DTTS, nâng số đảng viên DTTS là 74 đồng chí. Tổng số cán bộ công chức viên chức là người dân tộc thiểu số đang công tác tại các cơ quan nhà nước các cấp hiện nay là hơn 40 người⁶. Bên cạnh đó, việc đào tạo lý luận chính trị cho đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã là người DTTS cũng được các cấp ủy, chính quyền quan tâm, coi trọng. Số liệu của phòng Nội vụ huyện Hòa Vang cho thấy trong số 40 cán bộ là người DTTS có hơn 50% đã được cử đi đào tạo trung cấp lý luận chính trị tại Trường Chính trị thành phố Đà Nẵng.

Thứ hai, trên lĩnh vực kinh tế

+ Phát triển cơ sở hạ tầng

Thành phố đã đầu tư nâng cấp Quốc lộ 14G đoạn từ ngã ba Túy Loan - Dốc Kiền; đầu tư 464 km đường giao thông tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số tại xã Hòa Phú với kinh phí gần 800 triệu đồng. Đến tháng 6 năm 2019 có 11 xã/11 xã của huyện Hòa Vang hoàn thành tiêu chí giao thông.

Khu tái định cư Tà Lang - Giàn Bí thuộc xã Hòa Bắc được UBND thành phố điều chỉnh quy hoạch với tổng diện tích quy hoạch: 87.234m² (30 lô) theo quyết định số 2357/QĐ-UBND ngày 03-5-2017 của UBND thành phố, hiện nay đã bố trí 27 lô cho 25 hộ và hỗ trợ 140.000.000 đồng/hộ để xây dựng nhà ở. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thành phố hỗ trợ 30 triệu/nhà và nguồn đền bù Dự án đường Hồ Chí Minh hỗ trợ 50 triệu/nhà. Đến nay đã hỗ trợ cho 14 hộ thực hiện việc xây dựng nhà mẫu theo mô hình mới⁷.

Giai đoạn 2015 - 2019, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã đầu tư nâng cấp sửa chữa 09 công trình cấp nước sinh hoạt nông thôn và đầu tư mới 01 công trình cấp nước tự chảy phục vụ các xã thuộc vùng đồng bào dân tộc thiểu số xã Hòa Bắc, Hòa Phú, kinh phí thực hiện 12,1 tỷ đồng, xây dựng bể bơi để phục vụ việc dạy bơi cho học sinh trên địa bàn 02 xã Hòa Phú, Hòa Bắc với kinh phí thực hiện 01 tỷ đồng⁸.

+ Về chuyển đổi cơ cấu sản xuất, chuyển giao kỹ thuật

Thực hiện Đề án tái cơ cấu ngành nông nghiệp giai đoạn 2015 - 2019, thành phố đã dành nguồn kinh phí 918 triệu đồng để hỗ trợ các hộ dân thuộc

vùng đồng bào dân tộc thiểu số phát triển sản xuất, nâng cao đời sống.

Trong năm 2022, để đồng bào DTTS sinh sống ổn định, không di canh, di cư lao động sang các địa phương khác, thành phố đã quan tâm bố trí đảm bảo diện tích đất sản xuất nông nghiệp. Nhiều quy trình công nghệ, ứng dụng khoa học, kỹ thuật đã được chuyển giao cho người dân áp dụng thành công vào canh tác, sản xuất như nuôi gà thả vườn, gà đồi kết hợp trồng keo lai, trồng các loại cây ăn quả (chủ yếu là mít, bưởi da xanh) tại một số trang trại của đồng bào DTTS tại các xã Hòa Bắc, Hòa Phú giúp các hộ đồng bào DTTS nâng cao thu nhập trên cùng diện tích canh tác⁹.

+ Về chính sách hỗ trợ sản xuất và đất đai

Công tác phát triển sản xuất, góp phần đẩy nhanh công tác giảm nghèo vùng đồng bào dân tộc thiểu số bằng nhiều hình thức và cách làm phong phú, đa dạng như UBND huyện Hòa Vang đã hỗ trợ cho 64 hộ đồng bào dân tộc thiểu số trồng keo tại xã Hòa Bắc với diện tích hộ đăng ký trồng là 64 ha với mức hỗ trợ 6 triệu đồng/ha. Đến nay đã có 52/64 hộ triển khai phát thực bì và tiến hành trồng keo phát triển kinh tế hộ gia đình. Ngoài ra hỗ trợ cho 36 hộ dân tộc thiểu số có đất trồng rừng tại xã Hòa Phú theo chủ trương của UBND thành phố Đà Nẵng¹⁰.

Thứ ba, trên lĩnh vực giáo dục, y tế, văn hóa, xã hội

+ Về giáo dục

Đã đầu tư kinh phí để xây dựng, nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học và bán trú cho các trường học tại 2 xã Hòa Phú và Hòa Bắc, vừa để phục vụ mục đích dạy học, vừa để phục vụ việc trú ẩn, phòng tránh thiên tai cho đồng bào dân tộc thiểu số. Cụ thể, thành phố đã đầu tư 397 triệu đồng xây dựng bể bơi theo chương trình “dạy bơi an toàn trong trường học” cho trường THCS Nguyễn Tri Phương (xã Hòa Bắc, có 61 em là người DTTS); 305 triệu đồng trang thiết bị phòng học ngoại ngữ; 450 triệu một số hạng mục tại trường Tiểu học Hòa Bắc (có 88 học sinh là người DTTS); 2,070 tỷ đồng các phòng học bộ môn của trường THCS Ông Ích Đường (xã Hòa Phú)¹¹.

Đối với cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên của các trường tại vùng DTTS: đối với hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, giáo viên được phân công giảng dạy trực tiếp các lớp có ít nhất 30% học sinh DTTS tại

các trường mầm non, tiểu học, trung học cơ sở được hưởng phụ cấp trách nhiệm bằng 0,3 lần lương tối thiểu chung¹².

+ Về y tế

Hiện nay mạng lưới y tế cơ sở được củng cố, các trạm y tế xã Hòa Phú, Hòa Bắc đã có bác sỹ và cán bộ chuyên môn y tế, cơ sở vật chất, trang thiết bị y tế được đầu tư cơ bản đáp ứng được nhu cầu chăm sóc sức khỏe ban đầu của người dân. Bên cạnh lực lượng y tế địa phương, bà con DTTS còn được các đơn vị y tế trong và ngoài thành phố tổ chức các đợt khám, cấp phát thuốc miễn phí.

+ Về văn hóa

Thành phố đã triển khai các cụm pano tuyên truyền về nếp sống văn minh và bảo tồn văn hóa dân tộc tại cổng vào khuôn viên khu nhà Gươl tại các thôn Tà Lang, Giàn Bí của xã Hòa Bắc và thôn Phú Túc, xã Hòa Phú.

Cho đến nay, Đài Phát thanh - Truyền hình Đà Nẵng đã phủ sóng truyền hình số mặt đất đến vùng dân tộc thiểu số. Đài Phát thanh huyện Hòa Vang đã xây dựng và duy trì chuyên mục “Dân tộc và miền núi”, phát sóng định kỳ 1 lần/tuần. Xây dựng chương trình phát thanh riêng dành cho đồng bào Cotu ở 3 thôn trên địa bàn huyện, thời lượng phát sóng một chương trình 15 phút/tuần.

Việc phát huy và bảo tồn các thiết chế truyền thống văn hóa của đồng bào DTTS cũng đã được thành phố chú trọng. Năm 2022, UBND huyện Hòa Vang đã tổ chức các hội thao giao lưu văn hóa, thể thao vùng đồng bào DTTS¹³.

+ Về xã hội

Trong giai đoạn 2015 - 2020, thành phố đã rất quan tâm đến công tác giảm nghèo bền vững, tạo việc làm cho đồng bào DTTS. Thông qua nhiều biện pháp, chính sách khác nhau đã trợ giúp cho hơn 150 hộ đồng bào dân tộc thiểu số thoát nghèo, như: hỗ trợ nhà cho hộ nghèo mức 35 triệu đồng/nhà; sửa chữa 20 triệu đồng/nhà, kết quả đã hỗ trợ xây mới và sửa chữa nhà ở cho 80 nhà với kinh phí gần 2 tỷ đồng.

Bên cạnh công tác giảm nghèo, vấn đề tạo việc làm cho đồng bào DTTS đã được các cấp, các ngành tổ chức thực hiện với nhiều hình thức và cách làm phong phú, đa dạng như hỗ trợ kinh phí đào tạo

nghề ngắn hạn với mức không quá 4.000.000đ/khóa học, hỗ trợ tiền ăn cho những ngày thực học, hỗ trợ tiền đi lại cho những trường hợp đi lại xa nơi đào tạo từ 15km trở lên...; tổ chức dạy nghề mây tre đan, trồng nấm, chăn nuôi gia súc, gia cầm, dệt thổ cẩm truyền thống... cho 126 bà con dân tộc thiểu số tại thôn Tà Lang, Giàn Bí; bên cạnh đó còn hỗ trợ gia công sản phẩm phục vụ phát triển du lịch cộng đồng tại địa phương, qua đó giúp bà con đồng bào nâng cao thu nhập và có việc làm ổn định đời sống.

Ngoài ra, chính sách hỗ trợ đào tạo nghề cho đồng bào dân tộc thiểu số, chương trình xuất khẩu lao động được ưu tiên khuyến khích tạo điều kiện cho lao động thuộc hộ nghèo vùng dân tộc thiểu số. Tuy nhiên hầu hết lực lượng lao động vùng dân tộc thiểu số không mặn mà với việc tham gia lao động ở nước ngoài nên chưa có trường hợp nào đi xuất khẩu lao động¹⁴.

Thứ tư, trên lĩnh vực an ninh, quốc phòng

Cùng với quá trình phát triển kinh tế - xã hội, nhiều chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, nhiều biện pháp của cấp ủy Đảng, các cấp chính quyền của thành phố được đề ra nhằm ổn định chính trị và an ninh quốc phòng ở vùng DTTS.

Bên cạnh đó, người có uy tín đã thực sự gương mẫu thực hiện và tuyên truyền vận động đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; giữ gìn an ninh trật tự; giải quyết các mâu thuẫn trong cộng đồng; tham gia đóng góp ý kiến vào việc xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội tại địa phương; nắm tình hình dư luận xã hội, tâm tư, nguyện vọng của đồng bào DTTS, phản ánh kịp thời về cấp ủy, chính quyền và cơ quan công tác dân tộc¹⁵.

Những thành tựu đã đạt được trong những năm qua về thực hiện chính sách dân tộc trên các lĩnh vực: kinh tế, văn hóa, giáo dục, chính trị ở thành phố Đà Nẵng đã chứng minh sự đúng đắn, tính ưu việt của chính sách dân tộc và sự nỗ lực thực hiện chính sách ấy vào thực tiễn cuộc sống.

3. Những bài học kinh nghiệm trong thực hiện chính sách dân tộc ở thành phố Đà Nẵng

Trong giai đoạn 2015 - 2022, thực hiện chính sách dân tộc ở thành phố Đà Nẵng đạt được những

kết quả nhất định, có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Thứ nhất, các cấp ủy đảng, chính quyền và các cơ quan, ban ngành, mặt trận đoàn thể phải thấm nhuần, triển khai và vận dụng sáng tạo nghị quyết các cấp trong lãnh đạo, điều hành và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội nói chung và triển khai các chủ trương, chính sách đối với đồng bào DTTS nói riêng.

Chẳng hạn như các đơn vị trực thuộc Bộ Chỉ huy Quân sự thành phố đã thực hiện tốt vai trò “đội quân công tác” qua đó, tổ chức quán triệt, triển khai thực hiện một cách chặt chẽ, đồng bộ các nguyên tắc, quan điểm, các bước tiến hành công tác dân tộc theo Chỉ thị số 572-CT/QUTW ngày 05-10-2012 của Quân ủy Trung ương “Về Quân đội thực hiện công tác dân tộc trong tình hình mới”, thông qua công tác tuyên truyền, vận động quần chúng Nhân dân, xây dựng cơ sở chính trị, lực lượng cốt cán chính trị, xây dựng địa bàn vững mạnh, góp phần củng cố, tăng cường “thế trận toàn dân”, khôi đại đoàn kết các dân tộc và giữ vững an ninh chính trị trên địa bàn, tạo điều kiện thuận lợi để thành phố thực hiện có hiệu quả các mục tiêu kinh tế - xã hội đã đề ra. Cùng với đó, thực hiện Chỉ thị Số 49-CT/TW, ngày 20-10-2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng “Về tăng cường đổi mới công tác dân vận của Đảng ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số”, Đảng ủy, Bộ Chỉ huy Quân sự thành phố chỉ đạo các các cơ quan, đơn vị triển khai đồng bộ, hiệu quả công tác dân vận ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, tích cực phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương tổ chức tuyên truyền, vận động, phổ biến, giáo dục pháp luật...

Thứ hai, phát huy sức mạnh đại đoàn kết trong đảng bộ, chính quyền và Nhân dân trong quá trình lãnh đạo, điều hành và tổ chức thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về xây dựng hệ thống chính trị, phát triển kinh tế - xã hội và đảm bảo quốc phòng an ninh; lấy lợi ích của Nhân dân làm gốc để các chủ trương, chính sách trong lãnh đạo, điều hành đúng và đạt mục tiêu lợi ích của Nhân dân; trong lãnh đạo phải lấy thực tiễn sinh động làm kim chỉ nam cho công tác lãnh đạo, điều hành để đảm bảo những chủ trương, định hướng lãnh đạo và biện pháp điều hành, tổ chức thực hiện phù hợp, hiệu quả, tạo sự đồng thuận, ủng hộ

của Nhân dân, đặc biệt là phát huy vai trò của người có uy tín trong cộng đồng.

Thứ ba, thực hiện chính sách dân tộc lồng ghép với chính sách an sinh xã hội, với kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của vùng đồng bào dân tộc thiểu số và cả thành phố.

Chẳng hạn, chính sách việc làm cho đồng bào DTTS đã được các cấp, các ngành quan tâm. Hằng năm thông qua các hoạt động kết nối trực tiếp tại Trung tâm Dịch vụ việc làm, tư vấn, giải đáp thắc mắc trên Website, thông báo thường xuyên trên kênh truyền hình Đà Nẵng TV mỗi tuần 1 - 2 lần, tổ chức 03 phiên giao dịch việc làm/tháng tại 03 cơ sở và 01 phiên chợ việc làm di động cho người lao động là đồng bào dân tộc thiểu số có cơ hội được tiếp cận nhiều hơn về cơ hội việc làm. Kết quả, hàng năm đã giới thiệu và giải quyết việc làm cho gần 50 đối tượng là đồng bào dân tộc thiểu số.

Ngoài ra, bình đẳng dân tộc phải trên cơ sở thực hiện tốt các chính sách kinh tế - xã hội của Đảng và Nhà nước đầu tư vào vùng đồng bào các dân tộc, vùng khó khăn, đói nghèo. Thông qua thực hiện chính sách kinh tế vay vốn, tín dụng để hỗ trợ nhân dân các dân tộc có điều kiện sản xuất kinh doanh, phát triển kinh tế. Chính quyền các cấp hướng dẫn nhân dân xây dựng cơ cấu kinh tế mới phù hợp với điều kiện cụ thể của từng vùng, miền, phát triển sản xuất hàng hóa, khắc phục kinh tế tự cung tự cấp. Thông qua việc thực hiện tốt chính sách kinh tế để giải quyết chính sách dân tộc. Đây có thể nói là một trong những bài học có ý nghĩa quan trọng góp phần đem lại những kết quả trong công tác dân tộc của thành phố Đà Nẵng thời gian qua.

Thứ tư, phát huy tinh thần tự lực, tự cường, tính cần cù, sáng tạo của đồng bào DTTS để khơi dậy tính chủ động, tự chủ, tự giác trong lao động, phát triển sản xuất, làm giàu trên chính mảnh đất quê hương, tự vươn lên thoát nghèo bền vững.

Phát huy tinh thần tự lực, tự cường của đồng bào dân tộc thiểu số là yếu tố then chốt để mang lại hiệu quả bền vững trong phát triển kinh tế - xã hội. Những năm qua, thành phố Đà Nẵng đã có những chủ trương, chính sách nhằm hỗ trợ và tạo điều kiện cho đồng bào dân tộc thiểu số chủ động vươn lên xây dựng đời sống mới.



Hội nghị biểu dương đại biểu các DTTS thành phố Đà Nẵng năm 2019 (Ảnh: TL)

Đại hội XIII của Đảng xác định, cần tạo “cơ chế thúc đẩy tính tích cực, ý chí tự lực, tự cường của đồng bào các dân tộc thiểu số phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện giảm nghèo đa chiều, bền vững”¹⁶. Do đó, bên cạnh các chính sách, hỗ trợ chung cho vùng đồng bào DTTS của cả nước, thành phố đã có những chính sách hỗ trợ riêng.

Chẳng hạn, chính sách hỗ trợ cho học sinh là người dân tộc thiểu số đang học nội trú tại trường trung học cơ sở (THCS) Nguyễn Tri Phương và trường trung học phổ thông (THPT) Phạm Phú Thứ là 1.200.000 đồng/học sinh/tháng trong 9 tháng/năm học; chính sách hỗ trợ kinh phí để tổ chức cho học sinh tại các trường mầm non, tiểu học trên địa bàn xã Hòa Bắc và Hòa Phú của huyện Hòa Vang là 560.000 đồng/học sinh/tháng trong 9 tháng/năm học; chính sách hỗ trợ học phẩm cho học sinh là người dân tộc thiểu số trên địa bàn xã Hòa Bắc, xã Hòa Phú đối với các trường mẫu giáo là 100.000 đồng/học sinh/tháng, trường tiểu học là 180.000 đồng/học sinh/tháng, trường trung học là 250.000 đồng/học sinh/tháng, đối với các trường THCS Nguyễn Tri Phương và THPT Phạm Phú Thứ là 400.000 đồng/học sinh/tháng (Nghị Quyết số 202/2018/NQ-HĐND ngày 19-12-2018).

Mặc dù không được trung ương hỗ trợ về cấp bảo hiểm y tế (BHYT) cho các hộ đồng bào dân tộc do địa phương không có xã thuộc diện khó khăn, song từ ngân sách thành phố đã hỗ trợ 100% mức đóng BHYT cho đồng bào dân tộc thiểu số. Qua đó, đã hỗ trợ BHYT cho 4.500 lượt người nghèo, thoát

nghèo, người cận nghèo với số tiền 2.200 tỷ đồng. Đến nay, đã có 5.838 lượt người thuộc hộ đồng bào dân tộc thiểu số sống tại các xã Hòa Ninh, Hòa Phú và Hòa Bắc được hỗ trợ thẻ BHYT, với kinh phí 3,94 tỷ đồng, bình quân 660 triệu đồng/1 năm¹⁷.

Thứ năm, duy trì công tác kiểm tra, đánh giá kết quả, hiệu quả việc thực hiện Nghị quyết các cấp, các chủ trương, chính sách đối với đồng bào DTTS theo định kỳ, để kịp thời điều chỉnh, bổ sung hoặc kiến nghị cấp thẩm quyền xây dựng chính sách mới, điều chỉnh, bổ sung các chính sách hiện có nhưng còn bất cập, không phù hợp với thực tiễn đặt ra gắn với thực hiện tốt công tác sơ kết, tổng kết theo định kỳ; biểu dương khen thưởng kịp thời các tập thể, cá nhân điển hình trong phong trào thi đua yêu nước của đồng bào DTTS để kịp thời tuyên dương, khen thưởng, động viên và nhân rộng trong toàn dân, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đảng bộ các cấp trong những năm đến.

1, 2, 3. Kết quả Tổng điều tra dân số và nhà ở tại thời điểm 0 giờ ngày 01-4-2019.

4. Cục Thống kê thành phố Đà Nẵng: *Kết quả tổng điều tra dân số và nhà ở thời điểm 0 giờ ngày 01-4-2019*, Nxb Thống kê, 2020, tr. 42, 43.

5. Trọng Huy: *Công bố kết quả bầu cử đại biểu HĐND thành phố khóa X, nhiệm kỳ 2021-2026*, 2021, <https://www.dangbodanang.vn/thoischinhtri/congboketquabaucudaibieuhdndthanhphokhoaxnhiemky2021-2026/id/14271>, 21-12-2022.

6. Sở Nội vụ thành phố Đà Nẵng: *Làm tốt công tác dân tộc trên địa bàn thành phố Đà Nẵng*, 2019, <https://noivu.danang.gov.vn/chi-tiet-tintuc?dinhdanh=560066&cat=20847>, 21-12-2022.

7, 9, 12. Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng: *Báo cáo kết quả công tác dân tộc năm 2022 và phương hướng nhiệm vụ công tác dân tộc năm 2023*, Đà Nẵng, 2022.

8, 10, 11, 14, 15, 17. Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng: *Báo cáo kết quả thực hiện công tác dân tộc giai đoạn 2015-2020 và nhiệm vụ 2020 - 2025*, Đà Nẵng, 2020.

13. UBND huyện Hòa Vang đã tổ chức lễ hội truyền thống tại thôn Giàn Bí, xã Hòa Bắc với sự tham gia của hơn 200 hộ dân người Cotu của 3 thôn Giàn Bí, Tà Lang (xã Hòa Bắc), Phú Túc (xã Hòa Phú) gồm 2 phần: Lễ ăn thè kết nghĩa giữa các làng và Lễ ăn mừng lúa mới, đồng thời khánh thành homestay Zorâm Thị Hồng tại thôn Giàn Bí, xã Hòa Bắc.

16. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t. 1, Nxb CTQG - ST, H, 2021, tr. 170.

